

PLYNUTIE LEHOTY NA PODANIE ÚSTAVNEJ SŤAŽNOSTI

Nevyhnutnosť dodržania zákonnej lehoty podľa § 124 zákona o ústavnom súde (ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu), ktorej zmeškanie nemôže ústavný súd odpustiť, nemožno obchádzať akýmkoľvek imperfektným podaním „pro forma“, a tak sa zvýhodniť oproti iným sťažovateľom rešpektujúcim potrebu zachovať dotknutú lehotu. Z § 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde jednoznačne vyplýva, že špecifickosť konania pred ústavným súdom vyžaduje splnenie podmienky povinného právneho zastúpenia už od jeho začiatku, aby ústavný súd nebol zaťažovaný nekvalifikovanými návrhmi. Sťažovateľ si teda musí byť vedomý toho, že po odmietnutí ústavnej sťažnosti pre absenciu náležitostí ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde, v tomto prípade pre nedostatok obligatórneho právneho zastúpenia, lehota na prípadné následné podanie ústavnej sťažnosti nebude spočívať v dôsledku podania zmätočného návrhu, o ktorom ústavný súd rozhodol jeho odmietnutím z naostatok označeného zákonného dôvodu.

(Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 642/2022 z 13. decembra 2022)

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duřu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **D. B.**, bez právneho zastúpenia proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo 73/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. decembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 40 Listiny základných práv a slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Tdo 73/2021 vydaným v dovolacom konaní.
2. Sťažovateľ žiada ústavný súd, aby „prehodnotil všetky skutočnosti v mojom trestnom procese, učinil nápravu a rozhodol v môj prospech aj na základe toho, že Najvyšší súd SR pochybil a zaujato odmietol moje dovolanie“, a preto sťažovateľ žiada priznať mu odškodnenie za spôsobenú ujmu.
3. Sťažovateľ súčasne uviedol, že svoju ústavnú sťažnosť podrobne odôvodní prostredníctvom obhajcu.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na obhajobu napadnutým uznesením najvyššieho súdu vydaným v dovolacom konaní.
5. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je úlohou ústavného súdu posúdiť, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).
6. Všeobecné náležitosti návrhu musí spĺňať každý návrh, a to náležitosti týkajúce sa formy návrhu, ako aj jeho obsahu (III. ÚS 349/2015). Zákon o ústavnom súde v ustanoveniach upravujúcich osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti ako návrhu na začatie konania (§ 123 ods. 1) stanovuje, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha, nielen uvedením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, akým konkrétnym postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy. Nedostatok právne relevantného odôvodnenia sťažnosti má vo vzťahu k namietaným porušeniam toho-ktorého základného práva alebo slobody významné procesné dôsledky, pretože ústavný súd nie je skutkovým súdom ani ďalšou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva, takže bez splnenia uvedenej podmienky ústavný súd o návrhoch sťažovateľa uvedených v petite ani nemôže rozhodovať (napr. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, IV. ÚS 279/07, III. ÚS 206/2010, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 131/2012, III. ÚS 26/2016 a iné).
7. Inými slovami, podanie, ktoré by bolo spôsobilé začať konanie pred ústavným súdom, musí byť dostatočne určité, musí obsahovať označenie konkrétneho rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým došlo k porušeniu základného ľudského práva alebo slobody (napríklad označením spisovej značky konania, čísla rozhodnutia, dátumu rozhodnutia), a aký konkrétny orgán verejnej moci toto rozhodnutie alebo opatrenie vydal či zásah vykonal. Zároveň ústavná sťažnosť musí byť podaná v zákonnej lehote. Práve na ten účel musí byť sťažovateľ pred ústavným súdom povinne právne zastúpený advokátom, aby jeho návrh na začatie konania tieto náležitosti splnil.
8. Preskúmaním obsahu ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že nespĺňa zákonom ustanovené náležitosti, pretože z nej nie je možné určiť, akého rozhodnutia sa domáha (absentuje petit ústavnej sťažnosti v zmysle § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde) ani aké dôkazy navrhuje. Prejednávaná ústavná sťažnosť neobsahuje žiadne odôvodnenie. K ústavnej sťažnosti nie je pripojená kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu základných práv a slobôd (§ 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde).
9. Ústavný súd konštatuje absenciu právneho zastúpenia sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom (požiadavka plynúca z § 34 zákona o ústavnom súde), keď prostredníctvom advokáta musí byť ústavná sťažnosť už spísaná a takto podaná. Žiadosť o ustanovenie advokáta ústavným súdom sťažovateľ nepodal, oproti tomu indikuje svoje právne zastúpenie v budúcnosti (bod 3 tohto odôvodnenia).
10. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýkalo len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale najmä esenciálnych obsahových náležitostí ústavnej sťažnosti (absencia akejkoľvek argumentácie a petitu), ústavný súd sťažovateľa

nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 58/2019, I. ÚS 351/2019). Rovnako ho nevyzýval na odstránenie nedostatku právneho zastúpenia (ktoré je rovnako zákonnou náležitosťou ústavnej sťažnosti) vzhľadom na avizovanie zabezpečenia svojho právneho zastúpenia v konaní o ústavnej sťažnosti samotným sťažovateľom a vzhľadom na okolnosti uvedené v bode 12 tohto odôvodnenia.

11. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa smerujúca proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 73/2021 nespĺňa zákonom ustanovené náležitosti, primárne náležitosť právneho zastúpenia advokátom. Vzhľadom na to ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

12. Ústavný súd dodáva, že žiadna právna prekážka nebráni sťažovateľovi opätovne sa obrátiť na ústavný súd s kvalifikovanou sťažnosťou spísanou advokátom. V tejto súvislosti je však potrebné zdôrazniť nevyhnutnosť dodržania zákonnej lehoty podľa § 124 zákona o ústavnom súde (ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu). Dodržanie zákonnej lehoty, ktorej zmeškanie nemôže ústavný súd odpustiť, nemožno obchádzať akýmkoľvek imperfektným podaním „pro forma“ a tak sa zvýhodniť oproti iným sťažovateľom rešpektujúcim potrebu zachovať dotknutú lehotu. Z § 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde jednoznačne vyplýva, že špecifickosť konania pred ústavným súdom vyžaduje splnenie podmienky povinného právneho zastúpenia už od jeho začiatku, čo je nepochybne odôvodnené tým, aby ústavný súd nebol zaťažovaný nekvalifikovanými návrhmi. Sťažovateľ si teda musí byť vedomý, že lehota na prípadné následné podanie ústavnej sťažnosti nebude spočívať v dôsledku zmätočného návrhu, o ktorom ústavný súd rozhodol týmto uznesením.